

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פתוח מנהיגות של הוראה ולמידה - 37995

תאריך עדכון אחרון 12-09-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' ענת זוהר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: anat.zohar1@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 6.15-7, לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

- בקורס זה נלמד על העקרונות של מנהיגות פדגוגית, על הדרך להשתמש בה כמנוף לשיפור ההוראה והלמידה ועל מחקרים הקשורים במושג זה ובהערכת תרומתו לשיפור הישגי תלמידים. הקורס יעסוק בתת הנושאים הבאים:
1. מקום הפדגוגיה במנהיגות חינוכית ובתהליכי שינוי חינוכיים- ניתוח מושגי.
 2. חדשנות פדגוגית עכשווית: למה הכוונה?
 3. ראיות אמפיריות לחשיבות המנהיגות הפדגוגית במערכות חינוך.
 4. דרכים לפיתוח מנהיגות חינוכית פדגוגית: תיאוריות, עקרונות עבודה ומודלים חינוכיים.
 5. תיאור מקרים מהשטח וניתוחם.
 6. תכנון והובלה של תהליכי שינוי פדגוגיים במערכות חינוך ותמיכה בהם לאורך זמן.

מטרות הקורס:

1. הרחבת הידע וההבנה הנוגעים למנהיגות פדגוגית מבחינת היבטים פרקטיים, תיאורטיים ואמפיריים
2. היכרות טובה עם מבחר מאמרים מחקרניים בתחום
3. פיתוח יכולת ניתוח וקריאה ביקורתית של מאמרים

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לענות על שאלות ידע, הבנה, יישום וניתוח המתבססות על חומר הקריאה של הקורס.

דרישות נוכחות (%) :

85%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, דיון, קריאה, עבודה שיתופית בקבוצות והרצאות סטודנטים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מקום הפדגוגיה במנהיגות חינוכית ובתהליכי שינוי חינוכיים- ניתוח מושגי.
2. חדשנות פדגוגית עכשווית: למה הכוונה?
3. ראיות אמפיריות לחשיבות המנהיגות הפדגוגית במערכות חינוך.
4. דרכים לפיתוח מנהיגות חינוכית פדגוגית: תיאוריות, עקרונות עבודה ומודלים חינוכיים.
5. תיאור מקרים מהשטח וניתוחם.
6. תכנון והובלה של תהליכי שינוי פדגוגיים במערכות חינוך ותמיכה בהם לאורך זמן.

חומר חובה לקריאה:

רשימת ספרות (יתכנו שינויים במהלך הסמסטר):

הרגרייבס, א. (2010). הכלה והדרה בשינוי החינוכי: תגובות רגשיות של מורים והשלכותיהן על מנהיגות. בתוך: פישר, ג ומיכאלי, נ. שינוי ושיפור במערכות חינוך. עמ' 162-184. מכון ברנקו וייס לפיתוח החשיבה ואבני ראשה.

זוהר, ע. (2020). לחבר את האיים ליבשה. ירושלים: מאגנס.
ייגר, ס. (2010). חלום שהתממש: מחשבות של מנהלת מובילת שינוי. בתוך: פישר, ג ומיכאלי, נ. שינוי ושיפור במערכות חינוך. עמ' 230-237. מכון ברנקו וייס לפיתוח החשיבה ואבני ראשה.
כהן, א. וזוהר, ע. (2018). "טנגו בין תכנון לשחרור" שינוי פדגוגי ברמה המערכתית: רפלקציה על הטמעת מטלת הביצוע באזרחות. דפים,

מבקר המדינה, (2018). משרד החינוך: קידום למידה משמעותית בבתי הספר. דוח שנתי 65.
2018. אוגוסט אוחר www.mevaker.gov.il/he/Reports/Report_627/.../210-schools.docx

Brandon, J., Hollweck, T., Donlevy, J. K., & Whalen, C. (2018). Teacher supervision and evaluation challenges: Canadian perspectives on overall instructional leadership. *Teachers and Teaching*, 24(3), 263-280.

McNeill, K. L., Lowenhaupt, R. J., & Katsh-Singer, R. (2018). Instructional leadership in the era of the NGSS: Principals' understandings of science practices. *Science Education*, 102(3), 452-473.

National Research Council. (2012a). *Education for Life and Work: Developing Transferable Knowledge and Skills in the 21st Century*. Committee on Defining Deeper Learning and 21st Century Skills. Washington, DC: Division of Behavioral and Social Sciences and Education

Robinson, V. M. J., Loyd, C. A. and Rowe, K. J. (2008). The Impact of Leadership on Student Outcomes: An Analysis of the Differential Effects of Leadership Types. *Educational Administration Quarterly*, 44, 635-674.

Sergiovanni, T. J. (1998). Leadership as pedagogy, capital development and school effectiveness. *International Journal of Leadership in Education*, 1, 37-46.

Shaked, H., Gross, Z., & Glanz, J. (2017). Between Venus and Mars: Sources of gender differences in instructional leadership. *Educational Management Administration & Leadership*, 1-19

Spillane, J. P. (2000): *Cognition and Policy Implementation: District Policymakers and the Reform of Mathematics Education*, *Cognition and Instruction*, 18, 141-179

חומר לקריאה נוספת:

אבני ראשה, המכון הישראלי למנהיגות בית ספרית (2012). קול קורא 2/2012: פיתוח והפעלת "התכנית החדשה להכשרת מנהלים במוסדות האקדמיים". ירושלים: אבני ראשה.
הרשות הארצית למדידה והערכה (ראמ"ה). (2011). כלי להערכת מורים (טיוטא, גרסת נובמבר 2011). http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Rama/Haarachat_Morim/Haarachat_Morim.htm (2013 ינואר נשלף).

כ"ץ, י., פיורקו, י., ליס, ר., דור-חיים, פ., קונה, ש., אופנהיימר, ב., ומסטר-ברק, מ. (2008). על מנהלים ומנהלות בישראל: תמונת מצב. ירושלים: אבני ראשה, המכון הישראלי למנהיגות בית ספרית. לוי, א. (2009). מנהיגות פדגוגית - ניתוח, הגדרה, תחומי פעילות ומפתחות ליישום. הד החינוך, גליון 4, אדר תשס"ט.

Goldring, E. & al. (2008). School context and individual characteristics: what influences principals' practice? *Journal of Educational Administration*, 46(3), 332-351.

Goldring, E. and Porter, A. (2009). Assessing learning-centered leadership: connections to research, professional standards, and current practices. *Leadership and policy in schools*, 8, 1-36.

Hallinger, P. (2003). Leading educational change: reflections on the practice of instructional and transformational leadership. *Cambridge Journal of Education*, 33, 329-351.

Hattie, J. A. C. (2009). *Visible Learning*. London and NY: Routledge

National College for School Leadership (NCSL) (2007). *What we know about school Leadership*. Nottingham, UK: National College for School Leadership (NCSL). Available at: <http://www.nationalcollege.org.uk> (Retrieved December 2009)

Robinson, V. M. J. (2010). *From Instructional Leadership to Leadership Capabilities: Empirical Findings and Methodological Challenges*. *Leadership and Policy in Schools*, 9, 1-26.

'Pedagogical Leadership'. *Educational Management Administration & Leadership*, 33(1) 69-91

כמו כן, מבחר מאמרים מתורגמים וסרטונים רלבנטיים ניתן למצוא במרכז המשאבים של מכון "אבני ראשה", באתר:

<http://www.avneyrosha.org.il/Resources/Pages/Default.aspx>

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 15 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 70 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 15 %
נוכחות

מידע נוסף / הערות:
הקורס אינו מתאים לתלמידים שלמדו את הקורס "פיתוח מנהיגות פדגוגית" בשנים קודמות